

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegyelet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámok a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkesztői és kiadja:
A muraszombati gazd. főkegyelet.
A szerkesztéssel felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitóra 25 kr.

Szent István napjára.

Leborul a magyar az ő nagyjainak emléke előtt.

Gyermekeiről unokára, ded-és ősnokára száll a hagyomány, költő dalolja meg lantján a hőst, a hazát.

Árpád apánk hazát szerzett veres harcok után, az ő utóai karddal kezében vezettek el apró csatározások közepette; emez oklatan önpusztítás alatt tapasztalta e nemzet, hogy „**EI még a magyarok Istené!**” adott népünk szelid gondolkodása, a legködösebb jövőbe látó böles kormányót, észre csodált államférfiut, aki hüvelybe dugatta a kardot, felre tette az ijjat és buzógyánt, ekeszarvat adott a munkára termelt kezbe. Állando ottont, családi örömet tüzhelyet teremtett a barangolóknak.

Belenyult irgalmatlan kezei a darazsfészekbe is.

Kivetkezette nemzetünket az örökös, ezeltalan harcragyóbul, ledontotta a pogány oltárokat, s a keresztfát, az isteni szeretet jelvényét állítá helyebe.

Megkeresztelkedett maga, hirdette a legszentebb vallás világra szóló tanait, felvilágosította a magyart az újaszüllesztés elődázhatatlanságáról, ha-csak nem akar a hunok-s avarokkét nyomatlanul, diestelenül eltűnni a föld színeröl.

A magyarok Istené küld nekünk Szt. Istvánt. A nagy szellemeket sem testverharcz sem össeakvéses sem a tör meg nem állítja utjokban. őök haladnak czeljük fele.

És szent Istvánnak igaza volt! A hirtierés munkája mellett felosztotta az országot; szervezte a vármegyeyeket, a biraskodást, a honvedelmet, ritka böles tapintattal teven egységesé a nemzeti

életet a hatalom központosítása által úgy hogy azt mégis megoszsa király és nemzet közt.

Es alapított hazát a magyaroknak; ezrednevek örökös hullama csapködja, majd-majd elborítja a szirtet, de a viharok elnyugodtak, a hullámok szelid ebkent nyálbössak a szirt lábát és hűmnia ott áll az ellenseges, ádáz, gyűlölködő neplajok felett.

A mohi pusztából újra kelt föl, a mohási mezőn ura ebredett, Világos után ismét munká-hoz fogott a nemzet és

„Nyolcz századoknak vezérvarjaja közi:
Rongált Budának tornyai állanak,
Ambar ezerszer vak fűcéliben
Veredni, magadat tüporat.”

Es is Szt. István szellemes művenek köszön-hető, a mint öve a dicsőség, hogy hajdan

„Magyar tenger vízebea hnyult el
Éjszak, kelet s del hulló csillaga.”

A halás nemzet megertette vegre valahára a nagy idők nagy emberének evezredre kiható örök böles inezkedesét és anyni fölerertes, balmagya-rázat, kishitűség, Isten tudja mifele felekezeti feltékenykedes szerenes leküzdesével 800 év után törvénybe iktatta, hogy van nemzeti ünnepe a magyaroknak is, augusztus 20-ka, Szent István, első magyar király nevünnepe, amikor is méltán várjuk, hogy egy szivvel, egy lelekkel hangotaszuk lelkesűten kárpatoktól Adriáig:

„Isten áldd meg a magyart!”

Terdelj le magyar! nézz fel az égbe áhitattal s megemelekezve Kistaludval:

„Uj nap fénybe le ránk, anyi veszelők után.
Ei magyar, álli Buda még! A mult csak pida legyen.
S égve honort bizton nézzen előre szemünk.”

és kérjük a szent nagynevű Királyt hogy ebrez-szen fel minket idejekarán, ha veszelj fenyegeti az ő országot.

Olje ki belőlünk a konkoly csiráját, az átkos visszavonás, a marakodó gyűlölt-seg magvat, hogy együtt és egyek legyünk a zöld asztalnál, s ha kell epen, . . . a piros mezőn!

Kérjük őt, hogy vezereljen el boldogan, szerenesen az újabb ezredvege, bizalommal és reménynepl elgondolván Petőfivel:

„Igy keresztül éltünk hossza ezer évet,
Ézer évig azért tartott volna meg,
Hogy most, a midőn már eltértük a révet,
Az utolsó habok eltemessenek?”

T. E.

Nőképzés és nevelés.

(Országos nőképző-egylet.)

A megoldásra váró társadalmi és nevelési kérdések sorában a nőnevelés egyike a legfontosabboknak és legsürgősebbeknek. Reális korunk nap nap után mondhatni villámgyorsasággal halad előre azon az uton, hogy a nő nemet évezredes ámbusától megfoszsa, az eszményiség, gyöngyédig piederesztáljáról leszállítsa s belevonja a mindennapi munkálkodás forrongó légkörébe.

Korunk szellemé és viszonyai ugyszólván kényszerítik a nőt, hogy kilépje a család szűz köréből, biztosítsa magának az önálló megélhetés lehetőségét minden eshetőséggel szemben, sőt a családi élet körén belül is megkívánja, hogy a kenyérkereset nehéz munkájában, mely alatt az erős férfi is már-már roskadozni kezd, résztvegyen s ő a gyenge, megféleztve azt az erőssel.

Kívül ennek e sorok czélján fejtegetni azt, hogy e kényszer mennyiben hat vissza a nőnek természetöll nyert hivatásra; a családtagg rovására, annyival inkább, mert e hajtörvése esakis önmagából kifejlődő hosszabb társadalmi átalakulás útján várható.

Ha már a szűz családi körben ugyszólván egyéni hivatás betöltésénél süksége, hogy a nő nemcsak tudatával, hanem tudásával is bírjon mindannak, ami női, hitvesi, anyai és hazatasszonyi kötelességének teljesítéséhez meg-

OSTARCSANO

A doktornő.

— Orosz rajz Kuschtschewski I-től —
Németből fordította: EBBERL ROZA.

(Folytatás.)

Gyorsan felöltözött, befogott és sietve hajtattott Anna férjéhez, ki ugyanazon reggelen a következő levelet kapta:

„Uram!

Mi sohasem értettük egymást és sohasem fogjuk egymást megérteni! Az ön zsarnokságát nem vagyok képes tovább élviseleti. Az emberiség legnagyobb kincsét, a szabadságot megakarom magamnak őrizni, azért távozom örökre innen. Utánam tudakozni használta volna. Talán fog egykor hallani a gyógyászat tudorójáról, Alkowszka Anaról. Ha hírem azonban esetleg nem jutna odáig hogy ön is hallaná, az lényegtelen. Ismétlem azonban még egyszer azt, hogy semmi sem képes engem arra bírni, hogy határozott szándékotól elálljak. A. A.”

Alkowszki a levelet nyugodtan összehajta s azután átment nejének szobájába, átkutatván ott minden szekrényt, almáriútot, lezárta azokat s a kulcsokat meg a levelet pedig nevére zsebébe dugta.

— Még csak fehérneműt sem vitt magával a nagyböleszerű gyógyászat tudorójá! nevével e felfedezés által fölvidtva.

E pillanatban robatnt be Szoborina.

— Nincs itt Annicska? kiáltá fel, alig, hogy a küszöböt átlepte. Talán ő tudja, hová ment Ninám?

— T-hát mind a kettő együtt szökött meg, folytató Alkowszki nevére. Valószínűleg mind a kettő a gyógyászat tudorójéé akar valni! . . . Mily dicsőség, már előre versenytárat szerezeni magának!

— Oh a szerencsetlenek! jujgatott ellenben Szoborina, mit fognak kezdeni ottalom s pénz nélkül?! Hajtassunk azonnal a rendőrséghez!

— Ugyan minek magunknak s a rendőrségnek használna fáradságot szerzeni! . . . Mjd maguktól jönnek meg s nemokara itt is lesznek. Az ön nőmnek nincs utlevele, sem pénze, de még félhennemje sem . . .

— Ninának meg éppenséggel semmije sincs!

— Akkor legközelebb holnapig meg lesz azon örömtük, hogy viszont megöllehsük, sziveinkhez szorithassuk őket. Oszintén megvallva csak örülök annak, hogy a dolog így történt. Az épen nem fog ártani nekik, habar talán kissé gyengédteletlen is, de fejük legalább a tulzolt eszuektől megszabadul. Nem teljesen meggyőződve, de azért mégis nyugodtabban tért Szoborina haza. Egyelőre Alkowszki tanácsát követé s várt, vajjon a két szökevény saját önelhatározásból fog-e visszatérni.

Megbeszélésük folytán a két barátó a nyilvános könyvtár közelében találkoztott, honnan is cseveges s nevére az egyetlen felé haladtak. Az ajánló a két elégsz selyemruhás hölgynek tisztelőtjesen segíté le bársony bundáit s sipkáját kezében tartva udvariasan muttá meg a hivatalhoz vezető ajtót. A tudomány e szép ta-

ntíványait már itt várta az első család. Midőn a hivatalnoknak, ki őket előkezényen dolgozó szobájába vezeté, kívánságukat előadták, az őket elebb a teljesítendő formalitásokkal megismer-telt, mely szerint az igazgatóság egy folyamodványt kell benyújtaniok, mit idővesztéségek dacára még helybenhagytak volna, a többi feltétellel azonban sohegyan sem tudtak kibékülni. Először kívántak tőlük bizonyítványt tanulmányaikról, ennek hiányában pedig kötelesek magukat szigorú felvételi vizsgának alávetni, s tekintettel arra, hogy még nem nagykoruk, tartoznak atyjuk, esetleg gyámjuk irásbeli beleegyezését is beadni.

A szökevényeknek, kik a dolgok valódi álláspontját bevallani nem akarták, nem maradt egyéb hátra, mint látszólag a legjobb arczot mutatni, a kellemetlen fordulatból. A nyájas hivatalnoknak a nyert fölvilágosításokat megköszönvén, azon igérettel távoztak, hogy a kívánt okmányokat megszerzik.

Valóban a nők törekvéseinek csak mindenhol akadályokat gördítenek utjába, mondá Anna Feodorovna kedvelőnkül, midőn ismét az utcán voltak. Ez azonban ne riaszson vissza bennünket. Földrajzt, történelmet, számtant a nevelőnőinktől tanultunk, most a fő a latin-és görög nyelv, különben ez sem fog nekünk nehezégetet tenni, majd könyveket veszünk magunknak s a világnak megmutatjuk, mire képesek a nők.

— Van neked pénzéd?

— Egy köpekem sincs, férjemtől nem akartam elvinni semmit, én pedig nem rendelkezem pénzzel. Ebben a tekintetben rád szamítottam Nina!

(Vége köv.)

felvéve Muraszombatban, 1891. aug. 16-án a muraszombati gyűlésnapján vasuti érdekeltség alakuló üléséről.

7. Ien vannak: Kovács Károly, mint a vasuti öös bizottság alelnökeinek előelőtte alatt: Pintér Géza ügyvéd, Pollák Pongrácz főszolgabíró, Agostich Pongrácz járásbíró, Szary József aljúr, Ernusz Gyula íb. aljegyző, dr. Cipótt Zoltán í orvos, Horváth György ügyvéd, Olajos Sándor ügyvéd, Gorna Géza szolgabíró, Sinkovich Kálmán taktáriási pénztárnok, Krausz Miksa adópénztárnok, Koltay Gyözó telegkönyveztető, Böles Béla győrszeres, Paschinger Gyözó íptári könyvelő, Arvai Bernát, Árvai Henrik, Neuman Adolf, Neuman Vilmos, Ambrus Sándor, Fürst Albert, Hartner Károly, Meixner Mátyás kereskedő, Skerlak József körjegyző Vújez György városbíró, Metzker Mátyás szántártó, Gyözó Béla hivatalnok, Bacz János birtokos, Rakohl Mihály íptőmester, Pulbán Gyözó tanító, Reif Zsigmond hivatalnok, Sömen János birtokos, Kovács Mátyás, Tompa Lajos, Onal Mihály, Frankó János, Keresztury Kálmán, Bors Mihály, Csapovics Ferenc és Szarey Lajos körjegyzők, dr. Dobránsky Péter földbírtokos, Vogler György vendéglős, Kohn Lipót kereskedő, Mezővár, Kislak, Mártonhely, Sz.-Benedek, Battayand, Márkusháza, Prosznyák-községek képviselőtestületei, Kúhar József, Horváth József postamester, Skrabán Ivan, Skrilcz István, Skrilcz Mihály, Nemesics József, Kúhar János, Horváth József, Kondila István, Buzetty János, Kránszko József, Benecze István, Szálicz József, Benkó József, Ceipth Miklós, Bankó Viktor, Bükvics József, Kúhar István, Veres József, Christ Antal, Christ Ferenc, Süköcz János, Kúhar István, Jakab, Horváth Adam, Martinecz István, Jónás János, Sostarecz József, Benkócs János tanító, Schönbelt Lipót, Mayer Sándor kereskedő, Grünbaum Márk nyomdász, Kirbisch Ferenc kereskedő, Bakó János tanító, Divják János, Hirsch Jakab kereskedő, Tóth Miklós végrehábi, Drjvik József, Wilfinger Károly s. tanító, Csáries József lelkész, Horváth Sándor, dr. Varga Gábor ügyvéd, Molnár Gyula körjegyző, Rosenberg Gyula kereskedő, Lang Alajos községbíró, Takács K. István titkár és többen.

1) A muraszombati gazd. fők-egylet által kiküldött vasut-előkészítő bizottság részéről Kovács Károly, mint ama bizottságunk alelnöke elfoglalván az elnöki széket, Grf Bathanyai Zsigmond mint ugyanazon bizottság elnöke részéről hozzá intézett levél felolvasása mellett sajátánál konstatalja, miszerint az elnök beüvletlen volt a mai napon családí ügyekben elutazni s előadót kérte fel a jelen ülésben leendő képviselőre, egyuttal örömet nyilváníttva afelől, hogy az érdekeltség a fenforzó fontos kérdés tárgyalására oly impozans szamban jelent meg, kifejezi arra vonatkozó reményét, hogy az érdeklődés ily foku nyilvánulása mellett a már megkezdett tervet lehetetlen dialdral nem juttatnunk, végül felkéri az érdekeltséget, hogy az elnök ömöltsága által előadott indokokat tudomásul venni s előadót a helyettesítéssel megbizni sziveskedjek.

Az érdekeltség sajátánál veszi tudomásul, hogy grf Bathanyai Zsigmond ömöltságot, mint a vasut-előkészítő bizottság általános ismért ügybuzgó elnökét körében nem üdvözölheti s felkéri az alelnököt, hogy az előkészítő-bizottságunk az eddigi történetekre vonatkozó jelentését terjessze elő.

2) Alelnök a vasut-előkészítő bizottságunk a „Muraszombat és Vidék” aug. 16-iki számában már közzétett elnöki jelentést egész terjedelmében felolvasván,

az érdekeltség a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi s egyuttal úgy annak elnöke grf Bathanyai Zsigmond, mint annak tagjai ügybuzgó működésöért szívesly köszönetet mond és elismerést szavaz.

3) Indítványozza az alelnök, hogy az érdekeltség a jelen ülés vezetéseére egy elnököt és egy jegyzőt válasszon.

Az érdekeltség megválasztja a mai ülés vezetéseére elnökül Kovács Károlyt, és jegyzőül Takács R. István, minék következtében elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Pintér Géza és Horváth György urakat kéri fel.

4) Alelnök indítványba hozza, hogy az érdekeltség mondja ki, miszerint a Gyanafalva—muraszombati vasut: érdekeltség özen értekezleten megalkalmi, valamint annak képviselői és ügyeinek vezetéseére elnököt, alelnököt, titkár, pénztárnokot s egy nagyobb és szűkbb körű ügyvezető végreljötő bizottságot válassz. — Ezentén Pollák Pongrácz főszolgabíró indítványba hozza, hogy az érdekeltség elnökül válassza meg grf Szary Géza öngyűmlétségét, mint a ki az eddigi mozgalmak iránt szívesly figyelmé, ugy vagyoni, mint társadalmi súlyánál fogva a mozgalomnak továbbra is kétértelmű sikert biztosít. Az érdekeltség kitörő lelkes öszel fogadja az indítványt, kesz e irányban azt donnal egyhangu határozata ömölni. Ö nagymöltságot s határozatöknél küldöttöleg értesiten, illetőleg ö e bizalmi állás szíves elfogadására felkéri. Minután azonban az elnök tudomására hozza az értekeltség, hogy ö nagy-

mely nemelek hazánkban, de külföldön is ritkítja pártját.

Egyelőtünknek még harmadik feladata is van melyet szem előtt kell tartanunk: ez pedig az, hogy a növevelés terén minden mozzanatot öber figyelemmel kísérjen, ugy hazánkban, mint a külföldön is; kövesse és létesítse mindazt, a mi jó, a ferde irányt pedig tórekedjék megözoatolni, hogy az e terén nehezen kivívott eredmény ködfolyóikpen el ne tünjek, hanem fejlődjék tovább és haladjon.*

Ezek után a nagyérdemü elnökön azon töbök által hangoztatott vezet ellen kell sikra, hogy a nevelés-, telek- és gondolkodástau oly szaktudományok, melyeket csak a nevelői pályára lépöknek kell tanulniok. Hogy ez nem így van s hogy minden nönek, minden anyának mennyire szüksége van e tudomány ismeretére, azt a nagy tudomány és széles ismeretkörü elnökön fényes, szónoki lendületű beszédben bizonyította.

A beszédeknek a kiválóan fontos részletét a következöképen ismertetjük:

„A nönek, mint anyának, legfőbb hivatása, hogy a saját gyermekét öntudatosan, kívánt sikerrel tudja nevelni. Ebből következik, hogy a nevelöknek s az anyának egy és ugyanaz a feladata, egy irányban, ugyanegy cél felé kell közremöködökni, vagyis egymást kiegészítökni, tehát hasonló szellemi és értelmi képzettségre van szükségik. Megengedhetök, söt kívánatos, hogy a nevelök több tehetséket ügyességel bírjon, jobban tudjon zongorázni, rajzolni, ekesebben idgen nyelveket beszélni, szöb kézümunkát készíteni, mert ö foglalkoztatja a növendéket, de lelki műveltségre ne álljon az anya általában a nevelökönél.

A lélektan az emberi szellem tehetségeit ismereti; utmutatást nyújt: miképen juthatunk ember- és ömsmerethez és erőteljes szabad akarathoz, az ember e legkiválóbb méltóságához. A logika, vagy gondolkodástauk azon nagy bese van, hogy bennük a gondolkodás törvényeit világos tudattá emeli, megtanít, hogy kerüljék a tévedéseket, megmutatja, miként lehet a helytelen és hamisat felsmerüi, az igazságot keresni és megszeretni, a tudóvagyat a világossághoz vezetni. Az esztetika arra tanít, hogy a szépen eltalálhatjuk az eszmét, a nemesit, az ideált! A nevelés-tudomány utmutatást nyújt arra nézve, hogyan kell a gyermek testi és lelki erőit öszírányosan kifejlesztetni, kedélyét és jellemét képezni.

Nem hasznosnak-e, söt nélkülözhetlenek ezen ismeretek az anyára nézve? Ezen tanulmányokat minden művelt család leányának végeznie kellene.

Mi önk, kik legkövetlenebbül örezhetjük, minö irányban kellene a növevelést vezetni, mindenkélt hangoztassuk, hogy a nök teljesen szellemi kiképezettségére ökvetlen szükséges a lélektan, így megmagyarázott, könnyen érthető módon, inkább idealisztikus irányban. Minden anya törekedjék leányának módot nyujtani e tudományok elsajátítására.*

Ime, ily magasztos, ily nemes, ily nagy-szerű eszmék vezetik az orsz. nököpöz-egylet intézőit a leánynevelés terén. Ily körölmények közt nem lehet csodálkozunk az intézetnek évröl-évre fokozódó sikerei és előhaladása fellelt s örömlöknek adhatók kifejezést, hogy ily intézet hazánkban fennáll és virágzik.

Kétségtelen, hogy az érdem és dicseret főként az intézet kitünö és lelkes vezetőit illeti meg. Az egyesület élén álló öv. Veres Pálné, öv. grf Teleki Sándorné, Matyhönyi Alajosné és Rudnay Józsefné azok, kik az intézet szellemi vezetését lelkes buzgósággal, nagy tudományal és sok gyakorlati tapasztalattal irányítják, de ki kell emelnünk, hogy a munka és így a siker nagy része is a tanítónéztényleg vezetőjöt öv. Janisch Jözsefné igazgatónöt és Vámosy Mihály igazgatót illeti meg, a kik teljes odaadással, valóban piratlan buzgósággal szentelik teltségüket az intézet helyes vezetése és felvirágoztatásának.

Szinte megzavarná az öszinte sorok öszhangját, ha mindezek után a sabönször vég-szóval fejeznök be ismrtésünket, hogy ajánljuk e derék, jóravölö intézetet olvasóink figyelmébe.

Oly intézetnek, mely a hazának és társadalomnak tett szolgálatok terén ily kiváló eredményeket mutat fel, nincs szüksége mások ajánlatára, az önmaga ajánlja magát, a falai közt kikerült jeles magyar hönlányok által.

M. F.

kívántatik, mennyivel inkább szükséges az oly nönek, kit helyzete már öleve arra utal, hogy egzisztenciájára biztosítása végett oda álljon a munka mezéjen a férfiak sorába s ugyanazon teendöknek helyt álljon, hogy az ily nö birjon is ama feltételekkel, azokkal az ismeretekkel, a tudományokkal, a gyakorlatnak és testi erőnek azon fegyvereivel, melyek a nem neki szánt pályán számára gyözömet biztosítsanak.

A leányok nevelése és tanítása, mely özelött a fiukéval karöltve haladt s egy darabon s aztán elválva tisztán a házi teendök elsajátítására szorítkozott, ma a kora gyermek-években különválva, önállóan indul és halad tovább, atvevén az általános ismeretek köréböl mindazt, ami nem áll ellentétben a nö hivatásával s fokozatosan és rendszeresen képezi és képesíti a leánygyermeket arra, hogy a szükséges ismeretek birtokában öneréjéböl is megélhesen.

De vajjon elég-e, ha a növevelö intézetek lehetővé teszik leányainkna a jelzett ismeretek elsajátítását s azon műveltségi fok megszerzését, mely öket sok tekintetben a férfiakal egyenjósúságra helyezi?

Nem-e kell, hogy főként első sorban tekintse hivatásának a nök nevelésére hivatott intézet, hogy a gondjaira bízott leányokban nemök gyöngéd tulajdonságait: a nöösséget, a családiaságot, háziasságot, gyengédséget, szélsédséget, nyájasságot öbressze fel és fokozza, hogy megismertesse hivatásának fennök és magasztos céljával, hogy az ismeretek elsajátításával ne tegye a nök tudásában elbizakodott, száraz professzorrá, hanem azok nyomán rávezesse ama lelki tulajdonságai felismerésére s szellemi tehetségei érvényesítésére, melyek le az édes otthon, a boldog családí kört valósgós földi paradicsomná varázsolhatja.

Valóban ez az igazi növevelés célja s csak e kétöknek helyes összkapcsolásával nevelhetünk a hazának és a társadalomnak hivatásuknak megfelelő derék művelt magyar nöket.

E gondolatok foglalkoztatnak bennünk, midön egy ismert kitünö leánynevelö-intézet: az orszagos nököpöz egylet által fenntartott fővárosi zöldfa-utcazi tanítözetnek idei öváros önnepélyén megjelentünk.

Mert ami eddig mint homályos vágy és sejtélem élt lelkünkben a nök igazi hivatásáról, a helyes növevelésről, azt itt szemölt-szemben megtestesölve láttuk. Láttuk fokról fokra mint egy piramis lépcsö-fokait, a pizike csöpp kis leánykától, akit sirtva hoztak ide édesanyja vagy a kisedövonól megszokott köréböl, a felsérdült, kifejelett, világba lépni készült leányig, aki immár képesítve van, hogy maga vegye át azou újabb leánynevezédek vezetését és nevelését, mely most oda jut, a hol ö néhány év előtt kezdette.

Felesleges dolog volna e helyen az orsz. nököpöz-egylet kitünö tanítözetének ugy is jól ismert szervezetevel foglalkozunk. Hivatását, célját és rövid történetét azonban legyen szabad az intézetet fenntartó egyesület ez évi közgyölésén Veress Pálné szül. Beniczky Hermin elnökön megnyitót beszéde alapján a következökben ismertetni:

„A 60-as évek végén, a növevelés ölmözditása érdekében, jelenüknek mozgalom jött létre. A kezdeményezést e terén a nököpöz-egylet indította meg, mely özül tüzte ki, hogy a nök értelmi kiképezetése magasabb fokra emeltessek.

A „Nököpöz-egylet” célja elérésére három irányban tövökénykedik; egyik öszöközöl válasszotta azt, hogy 1869-ben egy kérvényt nyujtott be a képvisölöhöz felsöb leányiskolák felállítására érdekében, 3000 nö aláírásával támogatva. E kérvényt Deák Ferenc tette le a ház asztalára, mely a közköztátságnyi miniszternek lett kiadvia „intézkedés végett.” Ezen kérvény alapján, melyben az előadandó tantárgyak voltak kijelölve, létesültek hazánkban a felsöb leányiskolák.

Másik öszöközöl — ezt megelőzőleg 1867-ben — egy leánynevelö-tanítözetet létesített az egylet, melyben elnöknek megválasztására úgy állította ösze a tennövet, hogy a növendékeknek, ha a közép-tanfolyamot befejezték, hol maris szép ismeretkör szerzhettek s mar elérék 14—15 éves korukat, a lélektan, gondolkodás, érzésség, nevelés és módszertan, az esztetika, magyar irodalom-történet, chemia adassék elő a három legfelsö osztályban. Örommel tekinthetük ez intézetükre,

méltósága azon időknél fogva, mert Muraszomban, illetőleg az érdekeltség körében csak az ének igen esélyt részét töltheti s így az ügynek a helyzet fontosságát irányban álló odaadással leendő vezetőjébe ha nem folyhat, biztosítja azonban az érdekeltséget arról, miszerint bármikor fordul az hozzá ügy érdekében, mint anyagilag, szívesen látva veti ott támogatását, ahol s amikor kell, hogy a jársának eme létekedései értelmében mozogjon sikerre vezessen s konstataja eszerint, hogy önméltósága határozott kijelentése, miszerint az érdekeltség előléki tisztét el nem fogadja, felkeri az érdekeltséget, hogy a tisztikarra vonatkozólag más irányban határozzon.

Az érdekeltség sajnálatlaltal vesz tudomást arról, hogy önméltósága e fontos mozgalom elére meggyerni nem sikerült, de nem reménytelenül, amennyiben halajának és köszönetének kijelentése mellett tudja meg az előterjesztésből, miszerint önméltósága, habár nem is az intéző tisztikarral szervesen kapcsolatban, de mégis mint az ügynek lelkes támogatóját üdvözölték és fenntartja magának a szerencsét, hogy önméltósága-gához ügyének támogatása ezáltal bizalommal fordulhasson; ezt mint kérelmet ezen joggyökény kioldottságilag leendő átadásával önméltósága elé terjeszteni határozza.

Megválaszta egyuttal előlékét Pollák Pongrácz főszolgabíró, alelnökül Horváth György ügyvéd, titkárnak Takács R. István elő. tanult és nagybizottsági Sunkovich Kálmán tak. pénztáros; a pályabizottság tagjaiul: Pollák Pongrácz előnk, Horváth György alelnök, Takács R. István titkár, Sunkovich Kálmán pénztáros, továbbá: Pintér Géza, Metzker Matyas, Kovács Károly, dr. Csapott Zoltán, Agutich Pongrácz, Gáspár Ferenc, Krausz Miksa, Szeriák József, Árva Bernát, Meixner Matyas, Hartner Károly, Neuman Adolf, Vrataries Ivan a muraszombati körjegyzőségből; Soerdy Lajos és Völgyi Ferenc a eszlaki körjegyzőségből; Vogler György, Obal Mihály és Borovnyák József a vasúdgépkötli körjegyzőségből; Rátkovich Vendel, Kovács Matyas, R. f. János, Kolenczner Adolf a vizenlvar körjegyzőségből; gróf Széchenyi Tivadár, Samarus István és Zsemits István a felsőlendvai körjegyzőségből; Szimez Lajos, Frankó János és Bakó János a bodóhegyi körjegyzőségből; Berke János, dr. Dobranszky Peter és Soerdy Győző a tókeresztúri körjegyzőségből; Fodor Károly és Tompa Lajos a pétérhegyi körjegyzőségből; Bors Mihály és Mayer Sándor a prosnyaktai körjegyzőségből; Bigáry József, Keresztury Kálmán, Skrabán Iván, Kühar István a martonyeli körjegyzőségből; Csaplovics Ferenc, Csapott Részó a battányi körjegyzőségből; Molnar Gyula, Risenberger Gyula, Lang Alajos Dobrárt, dr. Varga Gábor, Omschl Sándor, Noubater Maté, Aronch Henrik, Haroni Mihály és Thomas Alajos Gyana-falváról. — A vegrehajto-bizottság tagjaiul: Pollák Pongrácz előnk, Horváth György alelnök, Takács R. István titkár és Sunkovich Kálmán pénztárosnak kívül Pintér Géza, Metzker Matyas, dr. Csapott Zoltán, Árva Bernát, Meixner Matyas, Neuman Adolf és dr. Varga Gábor.

5) Elnök felkeri az érdekeltséget, hogy a fenti pont szerint megválasztott nagyobb és kisebb vagyes vegrehajto-bizottság hatáskörét ügyesen szabályozza, minek következtében határozatlalig kimondja:

miszerint a megalakulástól kezdve alvati magát a megválasztott bizottság minden a vasútgégre vonatkozó határozatának, így a nagyobb, mint a kisebb, vagyes a vegrehajto-bizottság az összesség képviselőitől ezennel felhatalmazta. — Mindkét bizottság önálló rendelkezési joggal bír, s ezen kívül a vegrehajto-bizottság vegrehajlja a nagybizottság határozatait. A nagybizottság a mennyiben a vegrehajto-bizottság bizonyos esetekben egyhangu megállapodásra jutni nem tud, s a kisebbség véleményéhez ragaszkodik, ennek előterjesztése jógesitva van a neheztel megállapodást felülbírni s ez esetben annak határozata lesz az összességre kötelező. A mennyiben a nagybizottság határozataiban annak egyharmad része meg nem nyugodnék, ugy a kérdés az összesség érdekeltség elé lesz terjesztendő. Ervényes határozathozatalra ugy az érdekeltségnek, mint a nagybizottságnak az összesség $\frac{1}{3}$ része, a vegrehajto-bizottságnak az előnkön kívül 6 tagnak jelenléte szükséges. Eredménytelenül megkísérlet files után tartandó újabb filesen a jelenlévők határozának. A meghívók kibocsátására és az illet hatarnapja közötti időtartamot az előnkész időelő-irdőre belatásához képest állapíthatja meg.

6) A nyomonjézési s általában az előmunkálatok fogantatosához szükséges költségek beszerzésére előnk a jelenvolvottak határozathozatalra felkerének, indítványba hozzá egyuttal, hogy a kiküldött bizottság felterjesztést utóközben a megye törvényhatóságához s abban egy oly határozat hozatalát szorgalmazza, mely szerint azon jászabeli községek, a melyek eddigelé a vasút építéséhez pénzbeli hozzájárulástak megtagadták, az 1884. 4. tcz. s a megyei házatiársól szóló törvény idevonatkozó rendelkezései alapján megköthető százalékban hozzájárulásra kötelezessenek.

Ennek folytán az érdekeltség kimondja, hogy

a nyomonjézési munkálatok költségeinek fedezésére az aláírókra alább összegyeknek $\frac{3}{4}$ -től vet ki, annak beszedésével a vegrehajto-bizottságot megbizta azzal a kijelentéssel azóban, hogy e rendelkezés a községeket, a melyek mint ilyenek teljesítettek aláírásokat, nem kötelezi.

Tekintettel továbbá arra, hogy a s. omzvéd vármegyében számos példáját találja annak, midőn a törvényhatóság a megye területén lakó vasúti érdekeltséget kisebb-nagyobb szavtölti erejéig az építés kötelezőség leendő hozzájárulásra határozatilag kötelezi, tekintve, hogy a törvényhatóságnak ezen joga, a felebb említett törvény-cikkelyek rendelkezésében gyökerezik, emel fogva megbizta a vegrehajto-bizottságot, hogy Vasvármegye törvényhatóságához ilyen irányu kérelemmel járjék.

7) Felvetétek ama kérdés, vajjon az itt megalkult érdekeltség minő állapotot foglal el a tervbevett Gyana-falva - muraszombati vasútnak esetleg Alsó-Lendva felé leendő kitépítése tárgyában, határozata ment; a Gyana-falva - muraszombati vasút érdekeltsége őszinte örömmel üdvözölt minden oly mozgalom, amelynek célja Muraszombattól Alsó-Lendvával is összeköttel; amidőn azonban egyelőre és első sorban a Gyana-falva - muraszombati összeköttetést akarja biztosítani, emel fogva ezen vasútvonal további folytatását anyagilag csak akkor tartja támogatatlalnak, mintán az adott körülmények között kétségtefenül meg lesz arról győződve, hogy a Gyana-falva - muraszombati vasutonalon kitépítése elharthatlan akadályokba nem ütközik. Ebből felvilág kimondja azt is, hogy az addig biztosított alirát összegyek esakis a Gyana-falvától Muraszombatig terjedő vasutonalon kitépítésre fognak felhasználni.

8) Dr. Varga erábor szent-gothardi ügyvéd, mint a gyana-falva-vidéki érdekeltség megbízottja indítványként előterjeszti, hogy ama körülményre tekintettel, mert a vasutonalnak Vizenlvaról Kuzmán át vezetése népelelen s terméketlen vidékeket érint, meg elleben a hegyszoros völgyön át Dobrán keresztül különböző kereskedelmi anyagokban bővelkedő, termékeny vidéket érint s a tárgy határ közvetlen szomszédságában annak produktumait is inkább magához vonja, mondja ki ennel fogva az érdekeltség, hogy az eptendő vasutat Vizenlvaról nem Kuzmán át, hanem a hegyszorosí völgyön keresztül kívánja irányítani.

Ez indítvány folytan határozatlik az érdekeltség egyelőre sem egyik, sem másik irányu feltefenlő nem ragaszkodik, keszszeggel elismeri az indítványtól által proponált iránynak az ellenfelet szemben előnyét, mutat azonban a talajviszonyokat nem ismerheti annyira, hogy arra határozatokat alapítasson, emel fogva ezen kérdés végelöntését a majd kiküldendő szakértő véleményétől és anyagi tettektől teszi függővé.

Beoktan előnk az érdekeltségnek szives megjelenéséért köszönetet mond s az illet beszárja. Kuf.

TAKÁCS R. ISTVÁN KOVÁCS KÁROLY
titkár. előnk.

Hitelesítik: HORVÁTH GYÖRGY.
PINTER GEZA.

Hirek és különfélek.

— **A király születés-napja.** A bílé s legalkotmányosabb jó király születési ünnepeit a szokott ünneplésséggel álte meg várunk az idén is halasztásiztetellet a r. kat. templomban, a melyen a városi, megyei hatóságok, általi hivatalok stb. voltak képviselve. — Az ert. tiszteletben is tartatott u. gyaris. e napon d. u. 5 óra-kor fényes isteni tisztelet, számos vallásközösség nélküli híllagot jelenléteben. Schneider Lajos rab-bírójelt gyönyörűen szerkesztett hazafis szellemű alkalmi szónoklatot tartott, az emelében elő-szórt magyar nyelvön.

— **Szent István napja.** Az első magyar király emlékek ünnepeit meg városoknak magyar erzelmi közönsége is; bár az idő deléltől nagyon esős volt, megis ünnepi színt előltől várossuk, isteni tiszteletre siettek kiki a r. k. templomban, a hol magyar isteni tisztelet tartatott, itt ott nevezti színt zászó lengett az épületkörül; este pedig a hitalság zenekarának közreműködésével a körlemben időző szantársulat díszelőltel rendezett. — Kegezetel és halálval emlékezik meg minden igaz magyar a nagy királyról, aki nemzetet a civilizáltó aldasai fele vezete s aki alkotmányos életünk alaptevője volt. Szent István király bíles alkotásait ezredesek viharral dicsőítik s míg a magyar mellett az észvázadok sorá több nemzet pusztult el a föld színről, amaz szilárdan áll ma is, epésben megova e só királynak nagyomat; az a magyar szent koronát, legyen áldott emléke.

— **Vasutunk ügye.** A múlt héten ismét szép számban gyűltek a jegyzések. — Aláírta: Káhar Ferenc Birtány 100 frt, dr. Dobranszky Péter Mátysdomb 300 frt, Vas-Dobrárt Ilan Károly 300 frt, Molnar Gyula 150 frt, Rosenberger Gyula 200 frt, Müller Ferenc 100 frt, Schneider Vilmos 40 frt, Lang Alajos 60 frt, Meitz Ferenc 40 frt, Meitz József 20 frt, Sailer István 100 frt, Batinberger Ferenc 20 frt, Dobra község 2200 frt, Dobrárt Mánd Alajos 10 frt, Kollar József 10 frt, Mikosovszky Mihály 20 frt, Wagner Jakab 15 frt, Müller Ferenc 20 frt, Lang Alajos 40 frt, Gombóc Lu-

kács 15 frt, Mikosovszky Mihály újból 5 frt, Wagner Jakab újból 5 frt, Hobaus Antal 30 frt, Góda János 60 frt, Bely József 100 frt, Repp Adolf 25 frt, Postl Adolf 25 frt, Zieger Károly 25 frt, Repp Ferenc 20 frt, Trautsch Károly 100 frt, Lang József Békátó 20 frt, Krípszer Alajos Neustift 50 frt, Boronyák Emanuel Kalch 25 frt, Wolf Pal Békátó 30 frt, összesen 4280 frt.

hozzaadva múlt hétt 119599 forint, az eddigi jegyzések összege tesz **124,239** forint.

— **Tek. szerkesztő ur!** Hétő óta gondolkodom arról, hogy mit írjak a tizoltók által t. evi aug. 16-án rendezett nyári táncmulatság eredményéről; mert ha azt találnam irni, hogy megszerényen sikerült — bizonyosan b. tapja hasábján ezalfoalnak meg, de megfogalottatam meg akkor is, ha azt irnam, hogy nem sikerült megszerényen, mit legyen tehát, hogy a rendezőség se kapjon ki, meg em is megmaradjak velők jó barátságban? — Aha, megvan, leírom az egészet előltől végig, úgy amint volt. Nos tehát mentünk megedelgőtök, azaz hogy mentünk volna a szepen, sok fáradság- és költségel felidestült, aplebam-ligot! felé, ha delután 4 óra-kor valahonnan a borzások vihar miatt (mely vegyes-ülással fonygettelt minden előt és nem előt) egyáltalán a hazból kimentünk s így az a boldog halandó a dísz-légtetésének merve volna magát kiment. Lekki szememmel láttam a sok buz arcot, láttam az az alkalomra elkészített dísz-öltözöket (laccara a rendezőség figyelemzetésének, hogy csak egyszerűen keretnek megjelenjen!) — láttam mindent, mindent, csak azt nem, hogy a vihar emelut s hogy a szedőgyerek hátam megett szólnak, mondvan, hogy tek, szerk. ur izem, miszerint szabadjak ki a helyszínrre vagy harhova, de mindenesetre szereznek magunknak adatokat a mulatság mebelteréről s tapasztalatainról referáljak. Öldököt pillantást vetve a szedőgyerekre háborizatomért, vettem kalapom és ernyő — akárom mondani botomat és indultam ki a ligetbe. De uramfi, mit látok ott? a deléltől meg oly szep, oly díszes tánchelyiség csupa sar, vihartörté galylakkal tel, fenekelen és oldalalán atozott lampók (ezeket előhútták a telre jegylavay-enyre) és szomorú arcú, bánatos tekintetű rendezőség! Ugyan kedves barátom, szóllítottam meg egyikét, nem volna kegyes megmondani, hogy mi lesz a mai mulatságnak, illetve megtartják-e és hol? mert szerény nezelem szerint itt ma már nem lehet. — On kerem — felelt — amiatt nem kell agódní, intézkedünk már s minden rendben van, csak tessék besétálni a Must-féle vendégőbe, ott már szől a zene javába! Megfordítva szekerem rudját (ertem a botomat) bsvagtaltam a vendégőbe, ahol már szépszámu közönséget talaltam. — Tánchelyiségül a rendezőség Jeseuszky szünigaz-lyon szünkörét alakította át, melyet szives volt díjtalannal átengedni s mit járta kiestiny-nagya, öreg-iftja jó kedvelv kivitagok kivirradig a rompo eardást. Vidékről is igen szép számmal jelenlek meg, köztük az alsó-lendvai és sürhási filiztők, kik megteve a tavósi utat, jól mulattak ugyan, de hiszem, hogy mégsem olyan jól, mint általában jökedy között kün a szabadban mulat-koztak volna. — Ami a jövedelmét illeti, az magtól ért-tőltek s így hallottam: bizony a múlt évben rendezett nyári mulatság jövedelméhez képest nagyot silány. Ez volna, tek, szerk. ur, tudóstásom a lefolyt mulatságról s must kerek újra egy heti szüdsádságot, mert a jövő hétgyék estén mint hallom az itthon levő tanuló ifjuság a szünelőadásnál zenei előadás után táncmulatság lesz, miről ismét tudósítást kell irnom. Addig is ne tessék a tiszteletdíjról megfeledkezni.

Vipera.
— **A muraszombati tizoltó-egylet** által f. h. 16-án tartott nyári táncmulatság számolás: Bőlepi díjakban helyes 16 frt 10 kr., füzöttésében 42 frt 69 kr., tomba-helyezgetek 16 frt 87 kr. Összesen: 174 frt 57 kr. Kiadás volt 90 frt 30 kr. Marad tiszta jövedelm 84 frt 27 kr., mely összegből $\frac{1}{2}$ rész, azaz 28 frt 9 kr. a meghatarozott célnak lett juttatva. Felülírtakat a következők 5 frót: Pálmai tizoltó egytel: 3 frót; Horváth György ügyvéd és Hauber József, 2 frót; Gramann Lajos (A-Lendva) Turók Ernő, 1 frót; Heltzer Károly, Harry Lajos, Ripner József, Póntér Géza, Brics Mihály, Grah Istv., Kármacs István, Mikosovszky Gábor, Aronch Lipót, 50 kr. Szakóczy János, Keresztury Kálmán, Bács Istv., Dr. Csapott Zoltán, Sunkovich Kálmán, Balogh István, Csaplovics Ferenc, Molnar Gyula, Neumann Adolf, Tompa Lajos, Pua János, Ábra Hamrik, Gáhr János, Sifár István, Krausz Miksa, Kovács Ferenc, Rosenberger Gyula, Kovács Mihály, Vogler György, Soerdy Lajos, Meitz János, Ambrus Sándor, Göcs Ede, Sándor Irácz, Szalay János, Fieringer János, Góza János, Hoffmann János, Meixner Matyas, Dr. Varga Gábor, Dr. Vajda N., Csernel Győző, Takács R. István, Szabó Florián, 20 kr.; Horváth Lajos, Obal Mihály, Hrváth Károly, Blauz Mihály, Páfrík Károly, Ábra Bolyg, Gyórfy Bálos, Róssa István, Aitauer János, Kertész Gyula, Varga József, Foglaltak az igaz bizottal felülírtok, a szives közreműködés az uszón is kik köszönetet illet.

— **Hymen.** Koltay Pal felső-székelyi körjegyző jegyzet valott Szanis Szándó kisasszony-nyal, Szimez Lajos b. h. h. gy. or. Iszkész kedves leányval, Gaur alkult!

— **Ésküvő.** S. m. n. Károly, belittizeti jegyzőség-szerzés, e h. 19-án d. n. 12 óra-kor vezette ötár-hoz Csucsaváros Vilan kisasszonyi Kúszgróll. Fogadjuk az új pár gratulálókak!

— **Acanymise.** Kúsznyany Károly kanonok és emetese püspök a múlt napokban utazott Öng Marit-Celbél, hogy ott N. B. Asszony napján megtartsa aranyünnepét. — Társaságban utaztak meg Paly György kanonok pipát parlatás,

